AYDEDE

No. 91 — 113
CUMARTESİ 20 AĞUSTOS 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasî Hossohbet Gazete
İdarehane: Cağaloğlu Türbedar So. No: 18 AKÇA Matbaası
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25332 — Posta Kutusu: 816

STALİN ÇİNİ BOYUYOR!..

Şu, Acaip DÜNYA!

ODA HATIRLAMIŞ!...

Hoş sohbet bir adam olan Fransız Cumhurbaşkanı Vincent Auriol kabine buhranları sırasında mebusları neşelendirmek için birtakım hoş fıkralar anlatırmış.

Bunlardan biri bizzat kendi kendi başından geçmiş pek hoş bir vak'adır:

«Reisicumhur mebus arkadaşlarile beraber seçim mıntıkasında seyahat ederken, bir köyde çocukluk arkadaşlarından birine tesadüf eder. Derhal tanıyarak elini sıkar.

— Merhaba eski dostum Paskal, görüyorsunya seni hemen tanıdım.

— Bir dakika müsaade et, ben de seni hatırlıyacağım... Tamam... Bahse girerim ki, sen Auriol'sun.

YANLIŞLIK

Meşhedi ayrılacağı gün erken kaldırılmasını hancıya tenbih etmişti.

Handa kaldığı müddetçe İranlının atıp tutmasından bizar olmuş olan ve ayni odada yatan yolculardan bir zenci, ona oyun oynamak arzusuna kapıldı. Geceleyin ağır uykusundan faydalanarak İranlının yüzünü siyaha boyadı.

Sabah karanlığında hancı tarafından kaldırılan Meşhedi aynada kapkara yüzünü görünce uyku sersemliğiyle:

— Allah Allah, benim yerime arabı uyandırmışlar, deyip tekrar yatağına uzandı.

Haftanın son acaiplikleri

1 KİLOLUK ÇOCUK!

Londra — Luton şehrindeki bir doğum evinde bir kilo ağırlığında bir çocuk doğmuş ve dört hastabakıcı gece gündüz damla ile kendisine süt vererek kurtarmışlardır. Çocuk şimdi 3,5 kilo ağırlığındadır ve bu dört hastabakıcı sayesinde kurtulmuştur.

—«o»—

KÜFÜR NASIL OLURMUŞ

Mark Twain karısının hatırı için küfür etmeyi terk etmişti. Bisiklete binmeği yeni öğrendiği sıralarda, bir gezintiden eve dönünce karısına:

— Küfür nasıl olurmuş, şimdi öğrendim! der.

Karısı şiddetle:

— Bundan vaz geçmen için sana ne kadar ricada bulunmuştum!, deyince, Mark Twain:

— Ben küfretmedim ki! Sana yolda çarptığım adamların küfründen bahsediyorum! der.

ZEHİRLİ DÜĞÜN

Napoli, — Dün yapılan bir düğüne dâvetli olanlardan 200 kişi Napoli hastahanesinde tedavi altına alınmışlardır. Bunlar yedikleri yemeklerden zehirlenmişlerdir. Bu kimseler hastaneye otobüs, otomobil, araba hattâ sedye ile getirilmişlerdir; hepsi de düğün pastasından bir parça yedikten sonra zehirlenmiş bulunmaktadır.

—o—

GAYRETKEŞLİK!

Geçen harbin başlangıcında, orta Afrikada, İngiliz ordusuna mensup bir mevki komutanı şu telgrafı alır:

«Harp ilân edilmiştir. Mıntıkanız dahilindeki düşman tebaasını tevkif ediniz.»

Üç saat sonra telgrafı çeken makam şu cevabı alır: «Oniki Alman, Belçikalı, dört Rus, üç Fransız ve İtalyan, bir Amerikalıyı tevkif ettik. Kime harp ilân ettiğimizi bildirmenizi rica ederiz.»

İLÂCI BULUNMUŞ!

Chicago — Dün, Herald American gazetesi tarafından bildirildiğine göre, üç gün içerisinde malaryayı tedavi eden bir ilâç bulunmuştur.

Sonradan Chicago Üniversitesi biyolojik ilimler fakültesi dekanı Prof. Dr. Lowell Goggeshall, bu haberin mersimsiz ve fesör, ilâcın söylendiği gibi bir tek hap olmadığını ve henüz tekâmül etmemiş olduğunu ilâve etmiştir.

—«o»—

YETER DE ARTAR BİLE...

İstanbula gidecek bir taşralı orayı bilen bir arkadaşına akıl danışır.

— Günde ne kadar masrafım olur dersin?

— Eh... Aşağı yukarı yirmibeş lira kadar.

— İyi ama karımı da beraber götürüyorum.

— O halde beş lira yeter de artar bile...

—o—

ENDİŞE

Genç bir dram yazarı yeni eserini tamamiyle kendinden geçmiş bir vaziyette ahbaplarına okurken terlemiş ve birinci perdenin okunması sona erince, caketini çıkarabilmesi için dinleyicilerinden müsaade istemiş. İkinci perdenin sonunda yeleğini çıkarınca, bayanlardan biri endişe içinde:

— Af edersiniz, daha kaç perde var?, diye sormuş.

SÖZÜNÜ TUTMUŞ!

Amerikanın Filadelfia şehrinde oturan Goodis adında bir adamın cüzdanı aşırılmıştı. İçinde 32 dolar bulunuyordu.

Ertesi gün postadan bir paket çıktı; açtı: cüzdanı 32 dolarla beraber iade edilmişti. Bir de mektup vardı:

«At yarışlarında sizin 32 dolarınızı bir ata koydum. Kazandığı takdirde geri vermeği kararlaştırmıştım. Kazandı, ben de sözümü tutuyorum.»

Afrika'da:

İşkence Âletlerinde Terakki Görülmüş!..

Londra — Güney Afrikanın merkezinde bir İngiliz protektorası olan Basutoland'da insanları kurban etme hâdiseleri o kadar artmıştır ki İngiliz hükûmeti bu meseleyi kökünden halletmek üzere bu bölgeye mâruf, antropolojist G. İ. Jones'i göndermeğe karar vermiştir.

Son 18 ay içinde Basutoland'da kurban edilmiş, kabile reisi veya ileri gelenleri ile bunların eşlerinin sayısı korkunç bir şekilde artmıştır. Tanınmış kimselerden 47 kişinin kurban edildiği zannedilmektedir.

Geçenlerde Basutoland'daki İngiliz valisi bu meseleyi halletmek istemiş ve şöyle bir emir çıkartmıştır: «Her ne yerde kurban işkence ile öldürülürse o kabile efradı toptan idam edilecektir.» Fakat bu tehdit de para etmemiş ve işkenceli cinayetlere devam edilmiştir.

İlgili şahsiyetler bu meselenin içyüzünü şöyle anlatmaktadırlar: «Eskidenberi cengâver diye geçinen bazı kabile reisleri, İngiliz protektorası altına girdikten sonra bu vasıflarını kaybettiklerini zannetmişler ve bunu yeniden elde edebilmek için ne gibi çarelere başvurmaları lâzım geldiğini büyücülerden sormuşlardır. Bunlar da kurban vermelerini ve kurban verirken bunları en fazla acı veren ve ayni zamanda hayatta uzun müddet muhafaza eden işkencelerle öldürmelerini tavsiye etmişlerdir.

Büyücülerin iddialarına göre, en makbul kurbanlar şunlar imiş: Yedinci oğlun yedinci oğlu, en genç oğlun en genç oğlu.

Fakat sonraları bunlarla da iktifa edilmemiş ve ilâhlara güzide kurbanlar vermek istiyen bazı reisler bu sefer de muhtelif bölgelerin kabile reislerini kurban etmeğe başlamışlardır. Diğer taraftan yapılmakta olan işkencelerde terakki görülmüş ve ıstırap veren âletler arttırılmıştır.

Diğer bir mesele de büyücülerin yapmakta oldukları acayip propagandadır. Bunların söylediklerine göre, güzide kurbanları işkence içinde öldürtmeğe muvaffak olan kabile reisleri aşka karşı da kuvvetli bir cephe alabiliyorlarmış. Bir çok kimselerin de kabile reislerini aşka karşı muhafaza etmek maksadiyle kurban edilmiş oldukları anlaşılmıştır.

Şimdi Basutoland'a gitmekte olan mâruf antropolojist Jones raporunu verdikten sonra İngiliz hükûmetinin bu mesele hakkında katî kararlar alması ve şiddetli tedbirlere başvurması beklenmektedir.

Fransız terzilerine harp ilânı

Holivutun en namlı terzisi bayan Elen Roz yeni moda hakkında bilgi edinmek üzere Parise gelmiş. Bütün moda kral ve kraliçelerini teker teker dolaşmış ve hiddetinden kan beynine sıçramış bir halde İngiltereye zor kaçmış.

Paris terzilerinde gördükleri bayan Elen Elen Rozu zıvanadan çıkarmış. Deyli Ekspres gazetesine verdiği bir demeçte bakınız neler diyormuş: «Fransız terzilerinin meydana getirdiği açık saçık elbiseler, iç çamaşırları dünya kadınlarının ahlâkını bozuyor.

Bu rezilâne eşyanın bütün dünyada kapışılması, yoldan çıkmış iffetsizlerin aile kadınlarına karşı kazandıkları bir zaferdir. Şeref, namus, hâyâ büyük bir tehlike ile karşı karşıyadır.

Fakat, şurasını da gururla kaydedeyim ki, Amerikalılar ağır başlı ve namuslu bir millettir. Pek yakında, Amerikalı bayanların hakikatı kavrıyacaklarına, ve erkeklerin daima kapalı kadınların peşinde koştuklarını göz önünde bulundurarak, Fransız terzilerine boykot ilân edeceklerine inanıyorum!..»

Holivut'un bu mâruf terzisi haklımıdır, yoksa haksız mıdır, orasını bilemeyiz. Yalnız, bu kadar uzun zamandan beri dünya modasına hâkim olan Paris moda kral ve kraliçelerinin gürültüye kolay kolay pabuç bırakmayacaklarına inanıyoruz...

KARI KOCA ARASINDA

Koca — Bu ne rezalet! Çorbadan saç çıktı...

Karı — Allah Allah, nişanlı iken saçımdan bir tutam vermem için, günlerce yalvaran sen değilmiydin!..

SUDA NAKIŞLAR

KABAHAT KİMDE

Ticaret Bakanı demiş ki:

— Buğday sıkıntısı istihsal noksanından değil de silo yokluğundandır. Evvelki sene mahsul pek boldu. Fakat koyacak yer bulunmadığı için satıldı.

Şunu da ilâve etmiş:

— Şayet silolorımız olsa ve buğdayımızı saklayabilseydik bu yıl ithal zorunda kalmazdık.

— Nasıl? Yeni Büyük Millet Meclisi binasının inşaatı ilerleyor mu, Bay Bakan?

O toplantıda bulunsaydım Bakanın izahından sonra derhal soracağım bu olurdu. Belki de devam ederdim:

— Nasıl? İstanbuldaki Edebiyat ve Fen Fakülteleri bitiyor mu? Adalet sarayı kurulmak üzere mi? Ankaranın imarına hız verdiniz mi? Sergi sarayının operaya çevrilmesinden memnun musunuz? Daha başka ne gibi tasarılarınız var? Bir kaç yeni saray, bir kaç yeni tiyatro, bir kaç yeni gazino, park eğlence çiftliği ve saire? Savaronaya bir eş almayacak mıyız? Nasreddin Hocanın fili gibi kaldı, zavallı! Kanlıca körfezini genişletelim de yanına Hitlerin yatını da bağlayalım!

Silo yokluğu?

Silo yaptırmayan, lâkin hiç lüzumu olmadığı halde kocaman, muazzam, muhteşem, Kaf dağı azametinde parlâmento binası kurmağa kalkışan bir hükumete ne buyurulur? Silo yokmuş!

— Amma nelerimiz var: Bakanlarımızın lüks otomobilleri, ucu bucağı bulunmaz devlet daireleri, Saraçoğlu mahallesi, hususi trenler, orman sarayları, şeker fabrikalarında eski Adlon otelini gölgede bırakan misafir daireleri, kâğıt yapılan ve kömür çıkarılan yerlerde klüpler, kâşaneler, tenis kortları, gülistanlar! Neler de neler!,

Fakat silo yok!

«Silolarımız olsaymış...» olsaydı! olmamasının mesuliyetini de Sultan Abdülhamide mi yükletelim? Biraz sıkıştırırsak nerdeyse:

— Ah, şu tek parti... Kabahat onda!

Diyecekler. Güya tek partiyi yıllarca, elbirliğiyle C. H. P. ve D. P., hattâ M. P. güle oynaya çevirmemişler gibi... Güya tek particiler ikbalden çekilmiş siyasi hayata tövbe etmiş yahut cezalarını çekmiş maziye karışmış insanlar!!

Şimdi bir de bu çıktı: Tek parti devrinde Bakanlık etmemişler bir tavır takınıyorlar «biz o zaman ortada yoktuk» dercesine...

Bakan değildiler amma kimi coşkun, kimi sinsi, hemen hepsi de mahut rejimin çığırtkanlığını etmezler miydi?

Silo yoksa bunun kabahati tek parti zamanında politikacılık yapmış, makam ihraz etmiş, faal rol oynamış her şahsa az çok yüklenmelidir.

Şimdi, dökünüz Kanada ve Suriye buğdaylarını kömür depolarına, yerlere deniz kıyılarına! Bir taraftan altın stokumuz erisin, öte taraftan buğdaylar çürüsün!

Biz, otuz senedir galiba dünyanın en çok buğday çürüten milletiyiz. Buğday çürüten memleket dünya yüzünde kaldı mı?

İşte, en acı cihet de **bu!**

AYDEDE

HİÇ ÜŞÜMEDİM!.

Napoleon'un hemşiresi Pauline büyük sanatkâr Canova'ya çıplak bir resmini yaptırmıştı. Bu hale sinirlenen prensesin akrabalarından yaşlı bir kadın, Pauline'ye hiddetle:

— Çırçıplak ressamın karşısında nasıl oturdun? diye sorunca, prenses soğukkanlılıkla:

— O da sıcaktı hiç üşümedim! demiş.

BİR AMERİKAN FIKRASI

Muhteşem bir ziyafetteyiz... Servis zenci garsonlar tarafından yapılmaktadır. Buzlu kremalar, beyaz ve pembe renkli nefis gatolar dağıtılıyor. Bu arada garsonlardan biri gato dolu bir tabağı Nevyorklu çok şık ve çok zarif bir bayana takdim eder.

Tabağın kenarındaki pek sevdiği çukulatalı bir gatoyu almağa çalışan bayanın kulağına eğilen zenci garson mahcup bir tavırla:

— Af buyurunuz efendim! Tercih ettiğiniz çukulata benim baş parmağımdır... der.

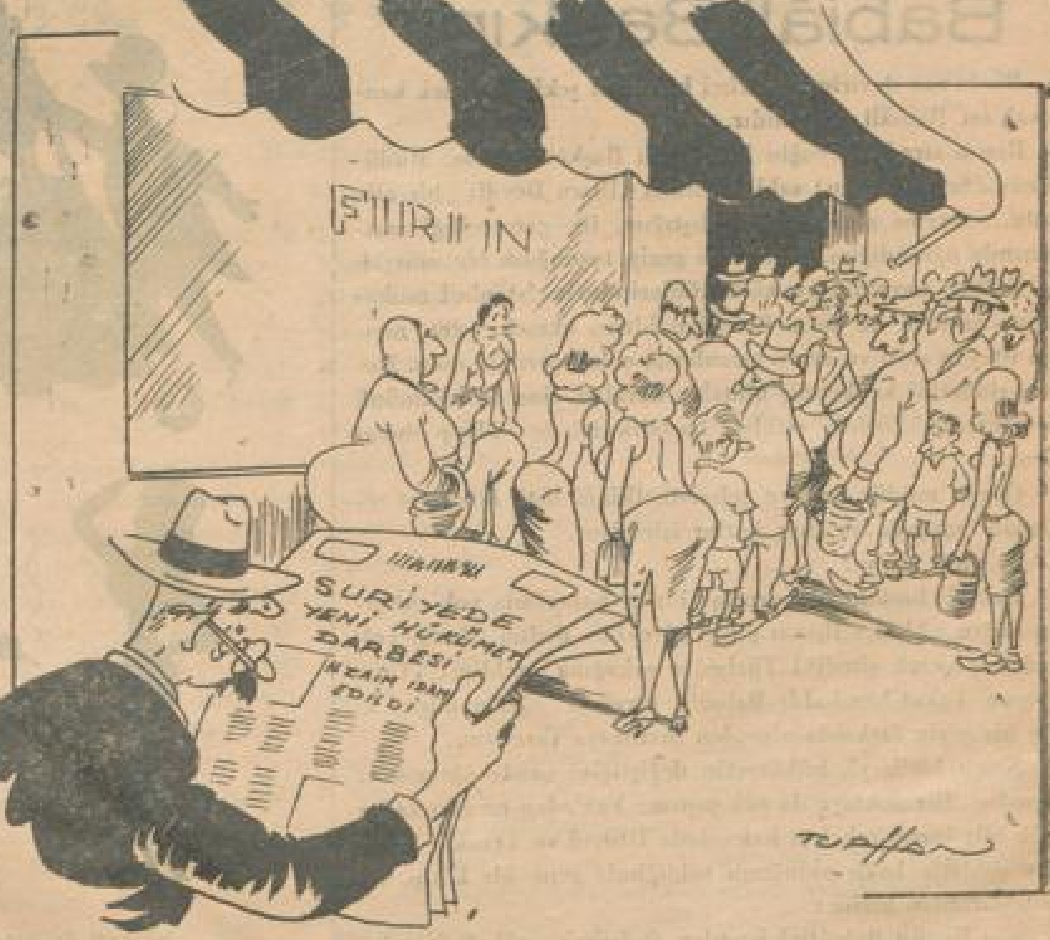

İstanbullu — Vay canına be! herifler ekmek çeşnisi değiştirir gibi hükûmet değiştiriyorlar!

Köylü kadın — İşte size buz gibi taze su!
Şehirli kadın — Öbür kolu çevirince sıcak su mu gelir?

ZELZELE

Son İzmir zelzelesinden bahsediyorlardı:

— Kimbilir korkudan ne kadar titrediniz?

— Evet ama yer bizden fazla titriyordu.

KEMİRİCİ POLİTİKACILIK NÖBETLERİ

Albay Zaim - Biz onun askerî hiç bir muvaffakiyetine dayanmadan Mareşallığını zaten kabul etmemiştik - İkindi güneşi gibi keskin, fakat kısa bir yaradılıştan sonra - söndü gitti.

Su testisi su yolunda kırılır. Onun bu tarzda öbür dünyayı boylayacağı belliydi. Şu var ki iş pek çabuk oldu. Galiba Suriyeli kumandanın diktatörlüğü dünya diktatörlükleri arasında en kısa sürenlerden biridir.

Adamcağıza acımadık değil, lâkin bir diktatörlüğün o kadar çabuk cezasını bulmasını cihan siyaseti namına bir kazanç saymamaklık da edemedik. Eğer her diktatörün saltanatı üç ayı geçmeseydi tarihin gidişi, dünyanın hal ve insanlığın çehresi büsbütün başka olurdu.

Şu var ki malarya nöbetleri gibi biri gidip arkasından hemencecik öbürü gelen diktatörlükler, uzun süreninden de fenadır. Devlet bünyelerini asıl öyleleri kemirir. Hele bunlar asker hükûmet darbeleri şeklinde ordu vasıtasile yapılırsa...

Allah her memleketi, hassaten komşumuz Suriyeyi o şekildeki nöbetlerin devamından korusun. Hınzır illet bir kere yer ederse önüne geçilmesi güçtür. Orta Amerika devletleri hâlâ aynı illetin sarsıntıları içinde kıvranıp duruyor.

Aman! Sivil idare, sivil politikacı, sivil politika.

Ordunun yeri ne siyasetin üstü, ne de altıdır; kutsî varlığı siyasetten münezzehdir.

GÜZEL SÖZLER

★ Kadınlar nefis surette sun'idirler; fakat sanat hakkında en ufak bir anlayışdan bile mahrumdurlar.

★ Her kadının birbirine benzediğine kani olan erkek kat'i olarak izdivaç etmiş demektir.

★ Bir kadına dünyanın en güzel gözlerine malik olduğunu söyleyiniz, size serzenişli tavırla omuzlarının da gözlerinden aşağı kalmadığını söyler!

★ Bazı adamlar vardır ki yaşadıkları hayatı yaşamak istemediğimiz halde ölümlerine gıpta ederiz.

★ Dünyanın güzelliklerini görmek mutlaka güzel gözlere nasip olmaz.

★ Kadınlar iki türlü olur Bir takımile evlenmek cinnet, bir takımile evlenmek de cinayettir!

Hâdiselerin hatırlattıkları:

Babiâli Baskını

Bizde son devirlerin darbei hükûmet şeklindeki tek kanlı vak'ası Babıâli baskınıdır.

Ben o sırada Beyoğlu Belediyesi Başkâtibi idim. Müdürümüz (Servetifünûn) sahibi Ahmet İhsan Beydi; bir aile dostu... Ayrıca gazetesinde çalıştığım, ilk gazeteciliği matbaasında öğrendiğim, beraberce gezip tozduğum bir mürşid.

Balkan harbinin en kötü günlerindeyiz. İstanbul muhacir ve mülteci ile dolu. Belediye binası ekmek, para, mesken isteyen sefil ve âvare insanlarla, çoluk çocukla dolu. Kolera, şiddetini kaybetmiş olmakla beraber yine de hükmünü sürmektedir. Zorluk, sefalet, hastalık içinde didişip duruyoruz.

O gün müdür daireye gelmedi. İkindi üstü hükûmet telefonile aramak istedim; hatlar işlemiyor.

Ne oldu acaba?

Babıâli baskını oluyormuş; bizim haberimiz yok. Akşama doğru «Ahmet İhsanı gidip göreyim» dedim. Hangi yollardan geçerek şimdiki Türbedar sokağına geldim? Unutmuşum. Fakat her halde Babıâli tarafına uğramamışım ki Hiç bir şeyin farkında olmadan matbaaya varmışım.

Kanlı hâdiseyi, hükûmetin değiştiğini orada öğrendim: Şaşırdım. Bir noktaya da pek şaştım: Vak'adan on gün kadar önce idi; bizim tahrirat kaleminde İttihad ve Terakki fırkasına şiddetle bağlı olduğunu bildiğimiz genç bir kâtip, arkadaşlarından birine:

«— Bugün Babıâliyi bastılar. Sadrazamı vükelâsiyle beraber öldürdüler. Hükûmeti tekrar ele aldık!»

Demişti. O arkadaş da hemen bana gelmiş, malûmatımı sormuştu. Tabiî, aslı yok! Aslı yoktu amma pirelenmiştim. Akşama Damad Salih Paşa ile - Damad Salih Paşa muhaliflerdendi ve sonradan Mahmut Şevket Paşa vak'asında asılmıştı - Görüştüğümüz esnada işi açtım, tedbirli davranmak lâzım geldiğini söyledim.

— Öyle şey olamaz, dedi, aç tavuk kendisini arpa anbarında sanır. Bir halt edemezler!

İşte, etmişlerdi.

Genç kâtip, bir şey bilerek, bir projeden haber alarak mı vaktinden çok önce Babıâli baskınını ifşa etmişti? Hayalâta mı kapılmış, kablelvuku bir duygu tesiri altında mı konuşmuştu?

Oralarını bilemem. Bildiğim şudur ki eğer Salih Paşa merhum daha kiyasetli bir poaitika adamı olsaydı hükûmeti tedbirli davranmağa sevk, hattâ icbar ederdi. Hükûmetin de tuttuğunu koparır hükûmetlerden olması şartile!

Salih Paşa nikbinliğini hayatile ödedi. Ben, Mahmut Şevket Paşanın ölümile kapanan hükûmet darbesi teşebbüsünü bilmeme ve hazırlayanları tanımama rağmen belâyı hafif atlattım: Sadece Sinob'a sürüldüm.

Yirmi üç yaşına basmamıştım henüz!

RefikHalit KARAY

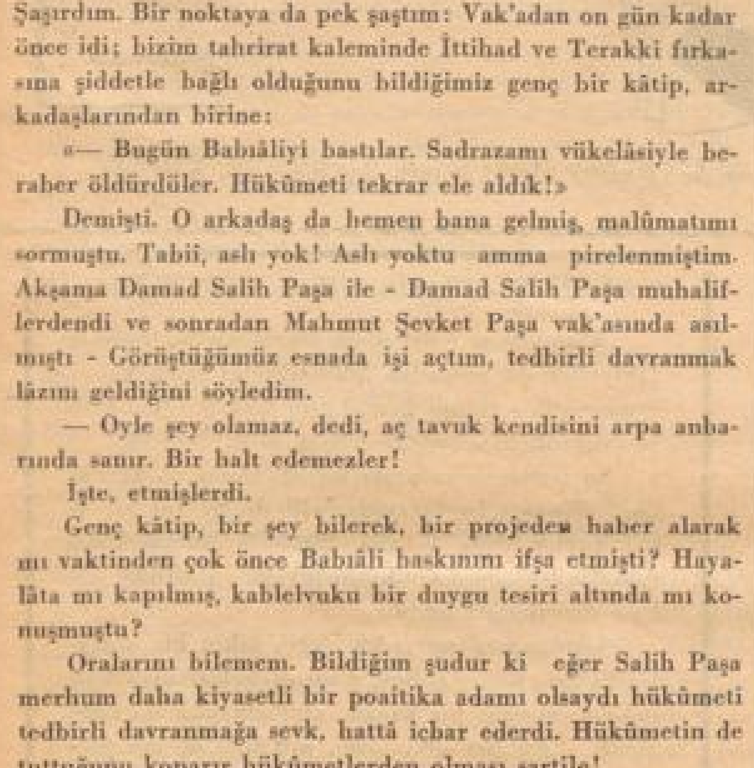

Ahçıbaşı — Bakalım! Eğer rosto yanarsa... Sayfa 224!
«İsviçre Karikatürü»

I. — AKLINIZ HEP AŞKTA MI?

Bu gölgeli resimler size ne düşündürüyor? — (A) Bir kadın, erkek kavgası mı? — (B) Bir ilânıaşk sahnesi mi? — (C) Kadının erkek kucağına atılması mı? — (D) — Kendini aynada seyreden bir kadın mı? — (E) Aşk yüzünden cinayet mi? — (F) Bir mehtap muaşakası mı?

10 uncu sayfamıza bakınız, hatanızı anlarsınız.

BİR TECAVÜZ HADİSESİ

Şu garip dünyada değişmeyen hiç bri şey kalmadı. Bir asırdanberi yaşayış şekillerimiz, düşünce tarzımız o kadar değişti ki, yüz yıl önce hayata gözlerini yummuş olan dedelerimizden biri, bugün kafasını kaldıracak olsa gördüklerine inanamaz. Dünyanın bugünkü hâlinden memnun kalır mı, kalmaz mı? Artık orasını Allah bilir!..

Bizim yurdumuzda kız kaçırma hâdiseleri umuru adiyedendir. Gün geçmez ki, memleket havadislerinde, ya su doldurmak için çeşmeye gitmiş olan, veya tarlada çapa çapalayan bir kızın kaçırıldığını ve zorla ırzına geçildiğini okumayalım. Son zamanlarda, büyük şehirlerde bile, nişanlısının, kocasının yanında giden kadınlara saldırıldığını duymaktayız. Ama, ne de olsa, Şark memleketlerinde bu gibi hallere tabiî nazarı ile bakılır; hattâ, bu havadisleri okuyanların bundan şekevî bir zevk duydukları da olur.

Fakat, yukarıda da söylediğimiz gibi, şu dünya veçhesini değiştirmiş, her günkü olaylar insanı hayretler içinde bırakacak bir hâl almıştır.

Meselâ bakınız, geçenlerde Amerikada geçen bir hâdise insanı hayretler içinde bırakmaz, şaşkınlıktan küçük dilini yutturacak hale getirmez mi?..

Los Anceles'te sucukçulukla geçinen gayetle güzel bir adam varmış. Bütün şehir kadınlarının, kızlarının peşinde koştuğu, tek iltifatına mazhar olabilmek için, her türlü fedakârlığı göze aldığı bu «Sucukçu Güzeli» kendi halinde, ağır başlı, evine düşkün bir adammış. Minnacık, çıtı pıtı, bir içim su karısından başka, dünyada kimseleri gözü görmezmiş.

Geçenlerde bir pazar günü, genç karı koca gezinti yapmağa karar vermişler ve bir sepete nevale koyup kırlara gitmişler.

Yemeklerini yemişler, şaraplarını çekmişler ve dere boyundaki söğütlerin altına yan gelip yatmışlar. Uyumuşlar mı, uyumamışlar mı? Burası bizce meçhul!..

Aradan bir müddet geçmiş, tok bir ses, «kıpırdamayın, yakarım!..» diye bağırmış. Genç karı koca başlarını kaldırdıkları zaman bir de ne görsünler?.. Karşılarında eli silâhlı üç kişi bulunmuyor mu?.. Bunlardan ikisi genç kadını almışlar ve söğüt ağaçlarından birine sıkıca bağlıyarak, ağzına bir de mendil tıkamışlar. Bu işi bitirdikten sonra, «Sucukçu Güzeli»nin üzerine saldırarak, bağırta çağırta adamcağıza bir iğne yapmışlar. Bir müddet sonra, ilâç tesirini göstermiş ve çırıl çıplak bırakılan adamcağız, karısının hiddetinden ateş saçan gözleri önünde ve tabancaların tehdidi altında, mütecavizlerile aşıkdaşlığa başlamış...

«Sucukçu Güzeli»ne gönül kaptıran üç azılı kadın meramlarına nail olduktan sonra, adamı don gömlek bırakarak çekip gitmişler.

Şimdi, böyle korkunç bir tecavüze uğrayan zavallı «Sucukçu Güzeli»nin eli ayağı tutmaz bir halde iken, karısı ile de hesaplaşmak zorunda kaldığını söylemeğe hacet var mı?..

Bu gibi olaylar memleketimizde de taammüm eder mi, dersiniz? Bunu da erkek çocuk ana-babaları düşünsün!..

SÖYLEDİKLERİNİ YAPMAMAKLA

Ukalâ, cahil bir adamdı; üste de iktisatçı geçinirdi. Geçenlerde Halkevinde bir konferans verecekti.

Kürsiye çıkar çıkmaz hazır bulunanları şöyle bir süzdü ve öksürüp boğazını temizledikten sonra,

— Bayanlar, baylar!.. dedi. Türkiyeyi kalkındırmak için ne yapmak lâzımdır?..

Arkadan bir ses gürledi,

— Senin söyliyeceklerini yapmamak!..

47 SENE EVVEL

BİR 19 AĞUSTOS GECESİ!

No: 5

Yazan: *SERMET MUHTAR ALUS*

O önde, ben arkada, halkın üşüştüğü büfeye doğru ilerliyoruz. Herkes omuz omuza sıkışık, balık istifi. Geridekiler ittikçe itiyor; göğsüm, bacaklarım Per Peykere abandıkça abanıyor. Yeğenine fena haldekızan, asabileşen tazeciğe o derece temasdayım ki vücudunun tiril tiril titrediğini hissediyorum.

Etrafımızdakilere karşı pot kırmamak, kendimi yabancı göstermemek için.

— Mihriban Hanım, dedim, Adviye Cavidan ablan hemşiremizin biricik evlâdı; şımardıkça büyütüldüğü malûmumuz. Huysuzluğuna aldırmak sinirlenmek, boş yere üzülmek deva mı? Nihayetünnihaye sıbyan sayılır; kusuruna bakılmaz.

Muhatabım, yüzünü dönüp gülümseyerek, gayet yavaş dedi ki:

— Çok naziksiniz beyefendi, çocuk halinden ne iyi anlıyorsunuz!.

Hace de kurnaz, pişkin; lâfa girişti:

— Cemal ağabey, siz de görüyordunuz ya, bugünlerde kuzu gibiydi. Ablamın dizinin dibinden ayrılmıyor, hanım hanım oturuyor, kapı önüne bile çıkmayıp odada bebek oynuyordu. Ne oldu, konu komşunun nazarına mı geldi bilmem, burada şerbet, şekerleme, pasta, dondurma ikram edildiğini duyunca içine firferek girdi; azdı. Yalanım varsa iki gözüm önüme aksın, elâlemin yanında bizleri yerlere geçirdi. Rezil ve rüsvay olduk.. Kalbim hâlâ öyle bir çarpıyor ki tıkanacağım. Amma kabahat kimde? Tamamile ablamda. Çocuk kısmına bu derece yüz verilirse encamı buna varır. Tekrar tekrar söylemesem yüreğim yanmaz. (Bu gece yanımıza almayalım; zira burnumuzdan getirir, baba annesine bırakalım!) diye diye dilimde tüy bitti, kimseye meram anlatamadım.

Amma ne de çıtı pıtı konuşuş; âdeta kuş gibi cıvıldayış. İnsanı öyle bir sarıyor, yüreği öyle bir ferahlatıyor ki geç karşısına, söylet, mest olarak dinle...

Kararımı çoktan vermiş-

susturduktan sonra kalaba-

tim. Çocuğu büfeye götürüp lıktan uzaklaşarak, benimkini de işaretle çağırarak, bahçenin kuytu, karanlıkça bir tarafına çekilmek; işi adam akıllı pişirmek.

Etrafı mahşerallah; iğne atsan yere düşmeyecek. Temiz pâk kılıklı beyler, tuvaletli hanımlar; Merdiven köyüyünün, muhacir mahallelerinin soluk yeldirmeli kadınları; sokakta, kapı dışında bekleyen kira arabacıları; kâğıt helvacılar, dondurmacılar; ceviz içi, fındık fıstık, mısır satanlar, hattâ dilenciler... Bir mecelleşmedir deme gitsin.

Çocuk kucağımda;

— Müsaade edin, bize de yer verin! lerle, guya hatırlı paşalardan birinin kerimesile damadı tavrını takınarak, yol açtım. Barakaya yanaştık.

Hemen bacaksıza limonata içirdim. Bardak daha elindeyken şerbet küpünü gösteriyor. (Ondan da) diyor. Frenk üzümü şerbetini de hakladı. Ellerine sıkıştırdığım, kâğıda sarılma kalıp dondurmasını, şekerlemeyi, çikolatayı, pastayı açrçabuk sömürdü.

Arkama dönüp.

— Siz ne arzu ediyorsunuz efem? diye sormam üzerine, benimki özür dilemede:

— Ben bir şey istemem. Dikiş kaldı, bunalacağım. Bir an evvel kaçalım bu hercümerçten...

Çifteli kız, yine tutturmasın mı:

Ceviz de ceviz. Satıcıya iki çeyreği dayayıp 40 tane aldım.

Ardından, mısır da mısır... en irisini seçüp verdim.

Daha ardından, fındık fıstık... Onu da paket ettirdim.

Şunu bunu geç, bacaksiz mide fesadına uğrayacak. Başımıza bir de bulantı, karın ağrısı marın ağrısı çıkarıp ateşler içinde kafayı vurursa ne yaparız?

Ablası,

— Abur cubura bayılır. Her söylediğini almağa kalkışırsanız hastalanır! diyor amma yarım ağız.

Hercümerçten güçlükle sıyrılarak bahçenin gerilerine doğru yürüdüm. Tenha, kuytu tarafı bulabilirsen bul. Daha ötelere gittik. Komşunun bahçesile aradaki duvar alçak, bazı yerleri de yıkık. Öbür tarafı âdeta tarlamsı; ervahilerden başka kimseler yok.

Acaba oraya geçemezmiyiz? Kim var ki, mis gibi geçeriz. Hâlâ kucağımdan indirmediğim dilacan, suspus. Kâh ceviz tıkınıyor, kâh avurtlarına fındık fıstık dolduruyor.

Bitişik arsaya atladım. Sevgilim duraladı:

— Rica ederim, nereye gidiyoruz böyle? Alimallah bizimkiler merak ederler; nerede kaldı bunlar diye şimdi fellek fellek beni arıyorlardır bile... Hem, görenler ne demez? Âlemin ağzına bir parmak bal olurum. Rabıtalı rabıtalı görüşeceğimizi bilmezler, günahımıza girerler.

Cevabı yetiştirdim:

— Kıymetini hazinelere bedel iltifatlarınızla kölenizi ihya buyurdunuz. El'ihsanı bittamam. Lutfedip çakerinizin bu ricasını da driğ etmeyin, hayatıma ez serinev hayat bahşeyleyin meleğim! deyince, yumuşadı, ısrardan vaz geçti.

— Peki, sizi üzmeyim, güzel hatırınız kırılmasın amma...

— Amması ne, güzelim?

— Oldu olacak, kırıldı nacak, ben de duvardan atlayayım, bir kenara çekilip iki üç dakika görüşelim, fakat...

— Fakatı elmasım?

Başile çocuğu işaret ederek,

— Fakat benim ağzımda bakla ıslanmaz. Her işittiğimi, gördüğümü hemencecik büyüklerime yetiştirmek baş marifetimdir. Küçücük yaşıma, parmak kadar boyuma bakmayın; ben öyle çok bilirim, saman altından su yürütürüm ki koca koca adamlar yanımda sandal olamaz. Sonra, her şeyi bir bir anlatmağa koyulursam, naparız? Burnumuzdan fitil fitil gelir.

Lâtife ettim:

— Kızdır, nazdır, bin kese azdır; bin daha getir, al kızı götür.

— Vallahi naz değil naz etmekten hiç hoşlanmam!

— O halde

— Bu cihetleri debırakalım,

— O halde?

— Bu cihetleri debırakalım, arkadaşınız beyi, tersaneli genci unutuyorsunuz. Sizi aramaz mı? Nereye kayboldu diye merakta kalmaz mı?

— O kendi fasa fisosile meşgul, başkasını düşünecek haldemi ki? Allahtan olacak, sıska kız da sesleniyor:

— Abla sen de gelsene yanımıza, duvarın bu tarafına.

Kolumu uzattım:

— Ellerinizi tutayım, şeytanın ayağını kırıverin, atlayın cicim.

Arkasına, etrafına bakınıyor:

— Görenler olursa

— Kim görecek elmasım, Burada hiç kimseler yok!

Elini tuttum. Alçacık, üç dört karış boyundaki yıkık duvarın üstüne çıktı. Yumuşacık avucu avucumda, fıkır fıkır kıvranıyor.

— Dizlerim, bacaklarım zangır zangır titreyor. Gözlerim de kararıyor. Yükseğe hiç yüzüm yoktur, derhal fırıl fırıl başım döner. Yukarı katın pencerelerinden bile aşağıya bakamam, şahnişe, tahtaboşa ayağımı atamam!

— Küçük bir gayret meleğim!

Çocuğu yere bıraktım:

Sevgilime kollarımı açtım:

— Hoppadak indireyim sizi.

Kucağıma atladı. Maşallah gövdelice, her tarafı bıllık bıllık, balık eti vücudunda, tıpkı oltaya yakalanmış lüfer gibi çırpınıyor. Nihayet indirdim duvarın berisine.

Tazenin yapmacıklarına, numaralarına bakarsan pek toylardan olmadığı, gözüne kestirdiği, hoşlandığı beylerle gizliden gizliye mercimeği fırına veren ev tavuklarından olduğu aşikârdı. Benim de istediğim o, aradığım öylesi. Ebüssüud Efendinin kızını neyleyim?

müyor, Bahçıvan, yanaşma

Ortalıkta kimseler görünfilânın gölgesi, ayak pıtırdısı sezilmiyor arsanın ilerisine doğru biraz yürüdük. Kirizmesi yapılan tarladan, çapalanmış topraklardan geçtik. Bir incir ağacının dibine geldik. Ağacın altına fasulye herekleri yığılmıştı.

şuracıkta beş dakika görüşelim, dedim.

— Burası nisbeten kuytu;

— Siz bilirsiniz..

Hereklere oturmaktan gayri çare yok. Fakat çarşafı örselenecek. Kadın kısmı giyim kuşamına, tuvaletine çok itina eder. Hemen ceketimi çıkardım.

— Terlediniz galiba? dedi. Hava pek sıcak, sıkıntılı, ben de zırıl zırıl ter döküyorum.

Sırıkların üstüne ceketimi yayarken mâni oldu.

— Ne yapıyorsunuz? Mum gibi elbiseler mahvolur!

— Canınız sağ olsun. Yenisini diktirmek atla deveye mi

— Estağfurullah o demeğe getirmedim. Elbette kaç tane kostümünüz vardır, kaç tanesini de yaptırabilirsiniz; fakat yepyeni esvaba günah değil mi?

Andlarım, yeminlerim üzerine razı oldu. Çarşafının eteğini biraz yukarı sıyırıp, ipek iç gömleğile oturdu. Siyah muslin çorapları gömlekten görünüyor, onları da örtmeğe uğraşıyor. Atlas fistanı beline topladığı çocuğu da yanına oturttu.

Dilcan artık kuzu gibi. Kâğıt dolusu cevizi, koskoca mısırı yiyip bitirmiş; şimdi de fındık fıstık paketini tüketmekle haşır neşir...

Cananıma boyuna elmasım, gülüm, meleğim diye mi hitap edeceğim? Bu kadar emiş kamış olduktan sonra ismini öğrenmem lâzım değil mi?

(Devamı var)

Hanım fazla bekletirse

GÜNEY DOĞU CUMHURİYETLERİNDE...

— Ya bu nişanı ne zaman kazandın?..
— Dün gece, general Romano'yu tavlada yenerek!..

«Fransız Karikatürü»

İSVİÇREYE MEKTUP

Geçen Cumartesi gecesi, «Çocuk Dostları Derneği» nin ilk balosu Büyükada Yat Klübünde verildi. Derneğin kurucularından ve en kuvvetli üyesi Bayan Süreyya Ağaoğlu bütün gayretini bu balo için sarfetmişti doğrusu. İnsan Balodaki debdebe ve şaşâyı gördükçe, kış günleri köprü altında titreşen yavrular hesabına sevinmiyor değil... Pırlantalar içinde yüzen hanımlarımız ve kumar masasında 8000 lira kaybeden erkeklerimiz herhalde yardım talebinde bulunan Süreyya'ya bol keseden ihsanlarda bulunmuşlardır! Çocuk Dostları Derneğinin faal üyelerine başarılar diler ve bazı Sadık Dostlarından dolayı gözlerinin yılmamasını temenni ederiz.

Gelelim Baloya. Evvelâ İhsan Şükrünün sırrını çözmüş bulunuyorum azizim. Fakat bence bu sevda pek tek taraflı. Vâkıa sempatik sinir doktorumuz Avrupa seyyahatını tatlı bir sese feda etmiş amma bu tatlı sesin sahibesi hiç oralı değil ve sinirlerinden de müştekiye benzemiyor. Bana öyle geldi ki, doktorcuğum büyükadada bolbol hava almakla kalıyor. Baloda kimi gördüm, daha doğrusu kimi dinledim biliyor musun? İlk opera muganiyemiz Semiha Berksoyu. Semihanın güzel büyük sesini ancak böyle Balolarda yahut hususi konserlerde dinlemek nasip olacak galiba. Maamafih, kızın canına tak demiş ki, bu ayın sonunda Avrupaya gidiyor. Ecnebi radyolarda sesini dinlersek yine onunla bolbol övünürüz, merak etme. Akşamın en mükrim insanı Baha Barla idi. Esasen bu zevk sahibi ihtiyar dostumuz Derneğe müthiş yardımlarda bulundu. Kendisine burada alenen teşekkürü ben bile bir vazife bilirim. Dans partneri hakkında henüz bir karara varmamış olan Alageyik de baloda idi. Alageyiğin tuvaleti bana - bilmem neden - Napoleona âşık Kontes Valefskayı hatırlattı. İnşallah Alageyiğin seçeceği partner Napoleon kadar vefasız çıkmaz.

Şule İngiltereden pek güzelleşmiş olarak döndü. Gözleri daha meydana çıkmış ve yeşiller - hele kolyesi - ona pek yakışmıştı. Jimnastikci Cahide beyaz pike nefis bir tuvalet giymiş. El'âlem yüzlerce lira terzi parası verirken o balo tuvaletini bile kendisi dikiyor, böyle kadınlarımız mevcut oldukça sırtımız yere gelmez şekerim. Kızıl saçlı güzel Ferhunde, parlak ve mat yollu pek şık beyaz bir tuvalet giymişdi: onun da kararsız bir hali var gibi geldi bana.. Nüket Borvalı, beyaz, zemin üzerine yeşil emprime tuvaleti içinde her zamankinden daha zarif ve daha şıkdı. Genç evlilerden Yavuz Abadan ve karısı: Muhiddin Üstündağ ve yeni eşi de Baloda idiler. Zübüşün üzerindeki tuvalet galiba Bale Şefi Celâlin Paris kolleksyonuna ait beyaz pike ve dantelli elbise idi, ve ona pek yakışmışdı. Berrin İnselin siyah emprime tuvaleti pek şahane bir elbise. Hele peşi sıra gelen boydan ve boya uzanan kumaş parçası bu şirin kadına yürürken âdeta bir kıraliçe edası veriyordu.

Balonun en neş'eli, en canlı kadını tabii yine Şaziye İpar. Elinde penbe çanta, tuvaleti penbe payetli, başında penbe paradilerle Şaziye bir dakika yerinde duramadı. Baloda Piyango masasını idare eden enteresan yüzlü bayan Jale idi. Ha bir de Falcı butiği kurulmuştu. Kulağında penbe karanfili, başında beyaz baş örtüsü ile Züleyha, hakikaten tam bir çingene olmuştu.. Merak ediyorum, acaba Züleyha arada bir kendi falına da bakıp hattı hareketini ona göre mi tanzim eder?

Senin anlayacağın iki gözüm, Çocuk Dostları Derneğinin balosu tam mânasile "crem" bir balo idi.

Hasretle iki gözüm

Fitne Fücur

ŞEHİRDEN NOTLAR

YOKUŞLAR ŞEHRİ

İstanbulu güzel gösteren sebepler arasında bilmem kaç tepe üzerine kurulmuş olmasını da ileri sürerler: doğrudur. Doğrudur ama İstanbul halkı bu güzellik yüzünden asırlarca neler çekmiştir, ne terler dökmüş, terli bağrını rüzgârlara verdiğinden ve kalbini yorduğundan ne hastalıklara uğramış, ne kadar nüfusunu kaybetmiştir? O ciheti pek düşünen olmamıştır. Ticaret ve iş merkezleri deniz kıyısındadır, evler tepelerde ve sırtlardadır. Bir kaç yüz bin kişi her gün yokuşları inecek, yokuşlara tırmanacaktır. Eskiden varlıklı dedelerimiz ata binerlerdi, rahvan eşek beslerlerdi; sonradan arabaları oldu; bugün de bazılarının otomobilleri var. Fakat asıl halk daima taban tepti ve yokuş çıktı. İstanbullu, başını yokuştan alamıyan bir adamdır. Galatadan ve Tophaneden Beyoğluna, Eminönünden ve Unkapanından Bayezide, Eyüpten Edirnekapısına, kısacası her yerden her yere muhakkak yokuştan çıkar. Kürek değilse de yokuş mahkûmudur.

Gelip geçmiş, doğup göçmüş milyonlarca nüfusuna kurulduğu günden beri eziyet çektirmiş olmakla beraber yokuşsuz, yamyassı bir İstanbul şüphesiz ki güzelliğinden yarısını kaybederdi; şöhretli âbidelerimiz de o nispette bir haşmet ziyanına uğrardı, Süleymaniye ve Sultanahmet camilerinin kıymetlerine bir kıymet daha katan âmil tepede bulunuşları, denize yüksekten hâkim oluşları değil midir? Bayezit ve Şehzade camileri eğer sadece mimarî ölçüde değerli kalıyorlar, ötekiler kadar bizde tesir bırakmıyorlarsa sebebi düzlüğe kurulmaları, yamaçtan aşağıya doğru kendilerini bütün güzelliklerile gösterememeleridir. İnişlerinin ve yokuşlarının çokluğu, dikliği, kaprisliliği bakımından şehrimiz hemen hemen dünya rekorunu kırmış bir vaziyettedir: ahalisinin ömrü inip çıkmakla, terleyip solumakla geçmiştir. Sayısız yokuş adlarındaki acaipliğe bakmak — bu adlar kadıdan eşeğe kadar insan ve hayvan, her mahlûkun başına gelenleri pek hoş belirtir! — kâfi bir fikir edinmeğe yeter. * * *

MÂNASIZ SOKAK İSİMLERİ!..

Bir askerde aranılan en büyük meziyet anî karar vermek ve derhal tatbik etmektir. Bu, askerlikte böyle olduğuna göre, elbette ki sivil hayatta da aynı kıymeti taşıması lâzım.

Fakat, gelinde görün ki, biz insanlar garip mahlûklarız, böyle kıymetleri mükâfatlandıracak yerde, yerden yere vurunuz..

Meselâ, Adelait Löpaj isimli bir bayanın başına gelenler haksızlık değildir de nedir?

Kadıncağız Paris sokaklarına takılan isimlere sinirlenir dururmuş. Günün birinde bir anî karar vermiş ve derhal tatbike girişmiş kendi zevkine göre taktığı isimlerden levhalar yaptırıyor ve geceleri sokak başlarına merdiven dayayarak, eskilerin yerine, bunları asıyormuş. Bu hal Paris polisinin nazarı dikkatini celbetmiş ve nihayet bir cürmü meşhut neticesi kadın tevkif edilmiş. Şimdi, ammeye mahsus malları tahrip suçundan mahkemeye verilmiş.

★ Zengin, çirkinlikten ve bedbahtlıktan kurtulmağa çalışırken her ikisinin şiddetini arttırır.

★ Efendi ile uşak iki zalim ve mütegalliptir. Fakat içlerinde en fazla tâbi olan efendidir.

★ Kaybedilen zamanlara acımak suretile vakit kaybeden ne çok insan vardır!.

★ Bir erkeğin ilk aşkı kadar son aşkına benzeyen bir şey yoktur.,

★ Buse bütün lisanları konuşur!

Zamanın Meşhurları Nelerle Oyalanırlar?

Clément Attlee

İngiliz Başvekili Attlee'nin vakit bulunca eğlencesi doğramacılıktır. Bahçe işlerini de sever. Polis romanları okumaktan da hazeder. Eski silâh koleksiyonunu temizleyen kendisidir.

VI Georges

İngiltere Kralının baş eğlencesi pullarıdır. Dünyanın en kıymetli pul koleksiyonlarından birine sahibdir. Eskiden ava gitmeği de severdi.

Ernest Bevin

İngiltere hariciye nazırı sinemaya gider. Dansetmesini de sevdiğinden onu bir dans salonunda genç bir kızla dönerken görmeniz mümkündür.

Winston Churchill

Balık avcısı ve ressam olduğunu kim bilmez? Duvarcılık da hoşlandığı işlerdendir. 75 yaşında olmasına rağmen hâlâ denize yüksekten atlar ve uzun mesafe yüzer.

Frédéric IX.

Danimarka Kralı lokomotif idaresine bayılır. Denizcidir. Ayrıca iyi bir müzisyendir. Son defa 900 kişilik bir orkestraya Beethoven'in 9 uncu senfonisini çaldırmış, yani şefdorkesterlik yapmıştı.

Luigi Einaudi

İtalya Cumhurreisi çiçek yetiştirir. İyi bir dağcıdır, tepelere tırmanmak en büyük zevklerindendir. Kitap ve eski İtalyan çanak çömleklerini toplamağa pek meraklıdır.

General Eisenhower

59 yaşında bulunan generalın bir tek merakı ve zevki harita çizmektir. Biraz da balık avı ve caz musikisi sever.

General Franco

Mistik bir adamdır. Düa ve ibâdete düşkündür. Ava gitmediği zaman tarih kitaplarına dalar. 57 yaşında bulunuyor.

İmperator Hirohito

Balık ve böcek tetkiklerile meşhurdur. 48 yaşında olan Hirohito mikroskop başından ayrılmaz. Mükemmel bir bioloji bilginiidir.

Güstav V.

Bu yaşlı Kral malûm olduğu üzere tenis şampiyonu idi. Şimdi yün örüyor ve tentene yapıyor.

Kraliçe Juliana

Holandanın yeni kraliçesi ev ve aile işlerile meşgul olmaktan çok zevk alır. İyi yemek pişirir ve pasta yapar. Kayak eğlencelerini de sever.

Harry Truman

Deniz gezintisini, balık avını tercih eder. Piyano çalmakta mahirdir. Şiddetle poker düşmanıdır. Hoş fıkralar anlatmak da zevklerinden biridir.

Joseph Staline

Fevkalâde oynar. Piposuna çok düşkündür; bilhassa İtalyan musikisini sever. Eğer neşeli zamanı ise yakınları arasında rus halk türkülerini söylediği olur.

Belediye ekmeklerin baston şeklinde çıkmasını istiyor

(Gazeteler)

— Koş! Dedenin arkasından, baston yerine yanlışlıkla ...i alıp gitmiş!..

PLÂJDA YANANLAR ARASINDA

— Güya plâja serinlemek için geliyorlarmış!

NE LÜZUM VAR

Mark Twain sayfiye için küçük bir köye gider. Köylülerden bir hey'et Mark Twain'e giderek, köy mezarlığının etrafına çevrilecek olan parmaklık için bir yardımda bulunmasını rica ederler. Mark Twain:

— Hayır, beş para bile vermem! der ve ilâve eder: «Kabristana parmaklık çevirmeğe ne lüzum var? İçinde yatanlar nasılsa kaçmazlar, dışarıdakilerde zaten orada yatmak istemezler!»

MERHAMET

Arabaya binen köylü heybesini omuzundan indirmeyince yolculardan biri:

— Yükünü indir de rahat et hemşerim! dedi.

Köylü cevap verdi:

— Zavallı hayvanları yormak istemiyorum, arabayı çekseler kâfi. Ben heybemi taşırım.

YERİNDE Mİ?

Amerikanın sabık Cumhur reislerinden Coolidye nüktesever bir zat idi. Bir gün iş başında uyuya kaldı. Nazırlar beklediler. Reis gözlerini açınca gülümsedi ve sordu:

— Memleket hâlâ yerinde ya?

BİR TALİH MESELESİ

— Vallahi Cimi kadar talihli adam görmedim.

— Neden?

— Geçen gün lokantada istiridye yerken bir inci yutmuş. Hastaneye kaldırıp ameliyat yapıp çıkarmışlar.

— Eyy?

— İncinin kıymeti hastane ve üstelik lokanta parasını ödeyecek kadar tutmuş!

CEMIYET HAYATI

Pastaya "Gık!„ Dedik

Resmî ve yarı resmî, bazan da hususî bir takım çay dâvetlerine gazeteci sıfatile çağrılırız: vitrinlerde görüp de hoşumuza giden süslü püslü, elvan elvan, masal sarayları ve Çin köşkleri biçiminde kalıp pastalarını önümüze serilmiş buluruz: yeriz, içeriz.

Bu dâvetler birbiri arkasına da gelebilir; gelince de çoğumuz ilk seferlerdeki arzu ve isteğin azaldığını, iştahın çabucak kapandığını anlar, imsakli davranmağa başlarız.

Zira pasta sevmek ve buldukça bıkmadan yiyebilmek için insanın ya çocuk, ya kadın, yahut yanında sevgilisi bir delikanlı veyahut da bunamış olması lâzımdır.

Kendi kendime sorarım Acaba bu dâvetlere bambaşka bir çeşni katmak, sofralarda bir yenilik yapmak, hiç değilse isteklileri alıştıkları, sevdikleri memleket tatlılarile ağırlamak mümkün değil midir?

Meselâ niçin masa üzerinde — o bol yumurtalı, kremli ve kremalı, ısırınca ağzınıza lâvantacı mağazası kokusu yayan ve damağınıza margarinli frenk mutfağı lezzeti katan makyajlı pastalar yanında pek nefis ve hafif bir tatlımız olan revani bulunmasın? Neden kehribar teni ve üstünde duru beyaz kaymağı ile ekmek kadayıfımız öyle bir sofraya yakışmasın?

Hattâ bana kalırsa içi tatlısını iyice çekmiş, üzeri kıtır kıtır kızarmış, belli belirsiz çiçek suyu kokan minimini saray lokması da rağbet görebilir.

Harcı Antep fıstığından ibaret, ufacık beyaz baklavalardan bir iki tane yenilemez mi? Sanki «ekler» ler, «milföy» ler, «tart» lar, «şarlot» lar, «bavaruaz» lar daha hafif nesneler midir?

Dahası var: Tavukgöğsünün, kazandibinin, toprak kapta fırın sütlâcının, nazenin keşkülün, bütün bu içine yağ ve bayat krema girmemiş sade terkipli güzel tatlılarımızın kusuru nedir? Frenk çaylarında yenmemesi, sahneyi yerlileştirmesi, umumî manzarayı şarklılaştırması mı?

Büyük kabahat! Feci gaf! Bakalım hangi zevk ehli, keyif sahibi, geleneklere riayetli bir makam ve bir müessese bizi öyle bir dâvete çağırmak cesaretini gösterecek, dâvetinde eskiye yer vererek güzel bir yenilik yapacak? Kendi tatlılarımızı kendi elimizle teşrifat ve dâvet dışı etmek haksızlıktır, nankörlüktür.

REHA

Sayın Milletvekili MAŞU

Yazan: ANDRE DÂL — No. 14 — Çeviren: T. TUNA

— Burası vestiyerdir, dedi. Sizin de bir dolabınız olacak.

Maşu idare âmirliğinde, idare âmirlerinden bir meslekdaş tarafından karşılandı. Meclis idare âmirleri çok garip mahluklardı; bir seçim bölgesi tarafından seçmenlerin haklarını korumak, isteklerini elde etmek için seçildikleri halde, hiç çekinmeden, bir vicdan azabı duymadan hancılık kâcalık ve tiyatro rejisörlüğüne benzer bir sanat icra ederler. Lâf aramızda, bu, pek de tepilecek bir makam değildir, yani!. adlarını yakacaklarını devlet sağladığı gibi, ayrıca ceplerine de beş on kuruş harçlık koymaktan çekinmez... İdare âmirleri Cümhuriyetin şımarık veletleridir.

Maşuya buyur eden Bay Karton onu merakla süzdü. İki dakika sonra,

— Sayın meslekdaşım, dedi, Tanıştığımıza çok memnunum. Ovende seçim mücadelenizi heyecanla takip ettik. Tam, birinci sınıf. Bundan âlâsı can sağlığı!.. Seçim dosyası geldi. Hiç bir şikâyet yok. Gürültüsüz patırtısız tahlif edilirsiniz. Programınızda açık bir şey olmamakla beraber, her halde parti guruplarından birine gireceksiniz. Aklınıza bir şey gelmesin! Bunu meclisde oturacağınız yeri tayin etmek için söylüyorum. Size sarayı gezdireyim... Malikâneyi şöyle bir dolaşalım...

İdare âmirinin tatlı ve candan sözleri arasında dolaşmağa başladı. Bu suretle Maşu, sulh salonunu, Kazimin - Periye salonunu, gazetelerin önemle bahsettikleri koridorları, güzel ve zarif kütüphaneyi, bol miktarda tükürük yapılan bonoyu, komisyon odalarını ve nihayet müzakere salonunu görmüş oldu.

Müzakere salonu, tıpkı bir sirkdi. Fakat, bütçe darlığından ancak yarısı yapılabilmiş bir sirk!... Sanki, parlak düğmeler ve sırmalar, süslü mavi elbiseli sirk uşakları, üç soytarının numara yapması için, bandonun insanı oynatan nağmeleri arasında, üç katlı bir âlet getirmiş ve buraya bırakmışlardı. Bu, seyirci sıraları dar ve oldukça rahatsız olan bir sirkdi. İlk sıranın tam ortasına düşen bu sıraların üzerinde, sanki «tutulmuştur!» yazısı gibi, «bakan sıraları» kartları vardı. En ortada ise, perde aralarında ahırları ve vahşi hayvanları ziyaret hakkı olmayan ucuz yerler, galeri bulunuyordu.

Tavan çok yüksek olmakla beraber, ne bir ağırlık, ne bir haşmet vardı.

Bay Karton, boş evinizi veren bir tellâlın kira diye karar vermesi için susması gibi, Maşuya düşünme fırsatı bıraktı.

Maşu sesszliği bozmak için, sanki hemen o gün taşınacağını söylermiş gibi,

— Mükemmel! dedi.

İki taraftan da açılan ve dalgınlığa gelirse insanın suratını dağıtan sağdaki yaylı kapıdan çıktılar. İdare âmirliğine geldikleri zaman, Maşu bir takım kâğıtlar doldurdu, bir takım yerlere imzalar attı, bir kaç fotoğraf verdi.

Karton;

— Meclis Başkanını ziyaret etmek âdettir; yalnız, onu sokağa çıkarken gördüm. Bu işi öğle üzeri, toplantıdan sonra yaparsınız. Bugünkü oturum pek eğlenceli olacak; kaçırırsanız yazık olur! Gündemde mesken kiraları kanunu var!.. Acele bir iş olmadığı için herkes fırsattan faydalanmağa bakacak, ileri geri konuşulacak... Bütün lâf ebelerini kürsüde göreceksiniz. Dedim ya; fevkalâde eğlenceli olacak!..

Karton için her şey fevkalâde idi. Ayni müessesede çalışan ve ayni ücreti alan kapı yoldaşları lâübaliliği ile,

— İşte böyle Maşucuğum dedi. Bana bak... Senin Oven nutkunda ortalığı velveleye veren bir nokta vardı... Aklına bir şey gelmesin!. Bunları, senden önce buraya girmiş bir dost sıfatile söylüyorum... Hani... Hoş bu iş gazetelere de aksetti ya!... Artanyan ve «halkın kulağı» bir yaygaradır kopardılar; günlerce bütün sahifelerini bu hâdise ile doldurdular... Anlamadın mı?... Canım, senin şu not defteri meselesi yok mu?... Doğrusu pek hoşuma gitti... Fevkalâde bir buluş!... Doğrusu, pek yamanmışsın!.. Herifi bu cevabınla yere serdin!... Haydi, güle güle kardeşim... Oyle işim var ki; cuma günkü toplantı için giriş kartı hazırlıyacağım... Kapıya kadar geçiremediğim için kusura bakma!... Sık sık gel; görüşelim!..

Yumuşacık, tombul bir el uzandı ve gevşek bir hareketle sıktı. Maşu kışla kapısından çıkan yeni celbedilmiş bir asker gibi, demir kapıdan geçti.

Bu ziyaret onda, muazzam bir binanın içinde kaybolmuş kırtipil bir müessese ile karşılaşma hissi uyandırmıştı. Bu güne kadar buna, lüzumundan fazla değer vermiş olduğu için, kendi kendine hayret ediyordu. Kendisini karşılayan meslekdaşı, ilk önce ona «azizim Mösyö Maşu!», daha sonra, «dostum Maşu!» ve nihayet, «Maşucuğum!» demişti. Bu tıpkı, cumartesi geceleri şarapçılarda rastlanılan samimî ve sulu hava idi. Bu mülâkat on beş dakika sürmüş olsa, Karton onun göğsüne şakacıktan bir yumruk indirecek ve «ulan hergele!...» diye hitap edecekti. Bu, böyle idi ve buna karşı yapacak bir şey yoktu.

İki saat sonra ziyaret ettiği meclis başkanı biraz daha ciddi idi.

O yıl başkan, upuzun boyunlu, siyah redingotunun içinde yüzen pantalonu, sanki valizden yeni çıkmış gibi, bumburuşuk, düğmeli potinler giyen Löblank idi. Bütün bunlar çehresine uygun olmasa idi, insan gülmekten bayılırdı. Fakat, karmakarışık bir bıyık, muhakkak ki bir siyasi toplantı sırasında yerlerinden olmuş olan, dökük dişler, çöpçü katırlarının yelelerine benzeyen âsî saçlar bu kılık ve kıyafete tıpa tıp uyuyordu. Fakat, bütün karışıklığın, keşmekeşin arasında, bir an içinde sertlikten tatlılığa geçmesini bilen, iki zeki göz nazarı dkkati celbediyordu.

Hademenin haber verdiği Maşu odaya girdiği zaman, yazı masasında çalışıyordu.

— Sayın başkan, teşrifat icabı yapılması lâzım gelen ziyaret için geldim.

Löblank,

— Teşrifatı bir yana bırakalım! dedi. Bu, gazetelerin ve sinemalardaki dünya havadislerinin diline yaraşan bir şeydir. Dostum, sizinle tanıştığıma cidden memnunum.

(Devamı var)

— Emin ol şekerim, sevdiğim tek kadın sensin!.

DARAĞACINDA

Bir idam mahkûmunun ağzından:

Ayyaş ve sefih bir genç kumar yüzünden zavallı ihtiyar anasına kıymış ve bilmuhakeme idama mahkûm edilerek hakkındaki hüküm infaz edilmiştir. Nedamet getiren kaatil bakın asılırken neler söylüyor:

Suçumu söylemeğe, bir türlü varmaz dilim.
Yeridir etlerimi, etseler dilim dilim...
Kumar için ev satıp para bulmadı diye,
Anasını öldüren azılı bir kaatilim.

Kurban ettim anamı, delilik inadıma.
Yedi sinsilem bugün, lânet okur adıma.
Ne toprak, ne Cehennem, bir şey paklamaz beni.
Tükürün utandırın, tükürün suratıma...

Hâkimler, cezanızdan daha ağır bu acı.
Ey hoca, bırak sözü, istemem ben duacı.
Haydi Cellât çek ipi, kaldır şu iskemleyi:
SUÇUMUN SİKLETİNDEN ÇÖKMESİN
DARAĞACI...

Ali Hâdi Okan

Plâj cilveleri!..

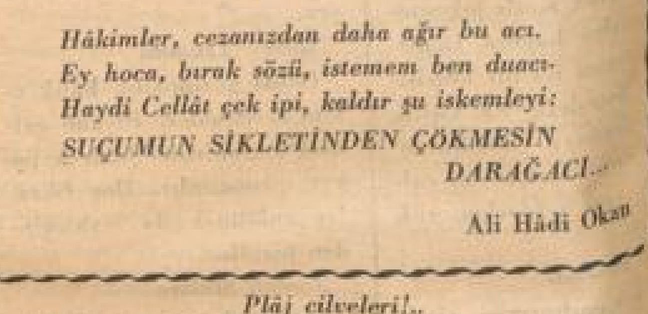

— Yerimi kaybetmemek için bunları bıraktım!..

SEÇİLMİŞ HİKÂYELER DERGİSİ

Günden güne gelişen, sevilen ve memleketimizde muhakkak bir boşluğu dolduran «Seçilmiş Hikâyeler Dergisi»nin 15-17 nci sayısı nefis bir kapak içerisinde satışa çıkmıştır.

Genç ve değerli hikâyecilerimizden Salim Şengil'e ayrılan derginin bu sayısında sanatkârın sekiz hikâyesi yer almış bulunmaktadır.

112 sahife olan bu güzel eser, 75 kuruş fiatla satılmaktadır. Okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

— Ah! azizim, sen onu ben zayıfken görmeliydin!

Sadrazam Kâmil Paşa

ve uğradığı sinsi hucüm

Mekamı iktidarda bulunanlara, bilhassa me'muriyeti imtidad edenlere — bilerek bilmeyerek — taan ve ta'riz etmek, hecviyeler söylemek her devrde âdet hükmine girmişdir.

Vaktile bir mahreminden işitmişdim. Sultan Abdülhamid merhum, «benim en büyük kabahatim, saltanatımın imtidadıdır. Halk, uzun müddet padişahlık edenleri istemezler.» dermiş.

Yalnız padişahları değil, müddeti uzayan mahalle muhtarlarını bile istemezler. Sebebini istemeyenlerden sormalı!

Kâmil Paşanın ilk def'a mekamı sadareti işgali imtidad etdiğinden bazı şairler — güya hamiyyeti milliyye ve gayreti vataniyye göstermek, ya hud nükte perdazlık ederek halkın nazarını kendilerine celb etmek maksadile — hecviyeler tanzim etmişlerdir. Meselâ merhum Halil edib

«Na hüdayi keştii devlet
yehudi (!) kâmilin
Garkı seylâbı fenadır bed-
bani himmeti
Altı yıl (!) buldu muvafık
rüzgâri kendine
Ah ber bad eyledi hain (!)
bu mülkü milleti»

demişdir. Hal buki şair, hecv etdiği paşanın ehvaline vakıf olmak şöyle dursun, yüzünü bile görmemişdir. «Ber bad eyledi» de ne yapdı, niçün «hain» oluyor, diye kendinden sorulsaydı vereceği cevab, «bilmem» den ibaret olurdu.

İnsan, bilmediği şey'i nasıl söyler, hakikatini öğrenmediği bir maddeye nasıl hükmi kat'i verir?

Şair Eşref, paşayi hecv edenlerin ileri gelenlerinden, daha doğrusu ileri gidenlerdendir. Bakınız, ne münasebetsiz lâflar söyliyor:

«Agob Paşayı lutf et,
padişahım sadrı âzam yap
Deninin (!) üstüne varsun
gelen de bir deni olsun
Sadaret möhrini memnu'
ise vermek müsülmane
Yehudiden(!) usandık(!)
bir zeman da ermeni
olsun»

Niçün deni oluyor, deni olduğunu isbat eden hangi halidir? diye Eşrefden süal olunsaydı onun da vereceği cevab, ya bilmem olurdu, ya sükût...

«Usandık» kelimesi, sadaret müddetinin uzadığına aiddir.

Eşrefin şu hecvi, şeni' bir lafzı ve kabih bir ihâmı ihtiva etdiğiçün öbür kıt'asından daha müstehcendir:

«Hazır esvab satan kavmi
yehuddan birisi
bana bir kaşkariko eyledi
külliyyet ile
.... ben anın ecdadını
emma nideyim
Sadrı âzam gücenir gayreti
milliyyet ile»

Paşa — zekânın muktezeyatından olan — nükteye az sözlü olduğiçün nadiren mail ise de ağır tabiatlı ve nükte perdazlık ederdi.

Aydın valisi iken, vilâyet dahilindeki kazalardan birinde kaim mekam olan Eşrefle görüşdükleri esnada — onun, yukarıdaki kıt'alarla kendine yehudluk isnad etdiğini ihâm maksadiyle — «kazanızda ne kadar rum ve ermeni vardır» der. Eşref, adedini söyler. Paşa «yehudi yok mudur?» diye sorunca Eşref, der hal «onlar, ikamet etmezler, gelir geçerler» cevabını verir. Paşa — yine nükte danlığın icabatından olarak — bu cevabdan elbette hoşlanmışdır.

Azl, muhakeme, habs ve nefi gibi musibetlerden âzade olamayan Eşref, bu kabil bir maddeden dolayı — güzel ve canlı sözleri havi olarak — yazub verdiği resmi arzı hale pul yapışdırmağı unutmuş, ya hud pula lüzum görmemiş olduğundan paşa «Eşref Efendi, tellemişsin emma pullamamışsın» demişdir.

Eşref şu beyti de söylemişdir:

«Sadrı âzamda olaydı
bendeki bahti siyah
bir köye muhtarı sani
eylemezdi padişah»

Güzel emma doğru değil, her doğrunun güzel olması lâzım gelmez.

EL ELDEN ÜSTÜNDÜR!

Aynı binada oturan bir dişçiyle bir lokantacının araları pek açıktı. Lokantanın müşterileri bir gün camekânda şöyle bir ilân gördüler: «Burada pişirilen etler o kadar yumuşak ve körpedir ki üskatta oturan dişçinin yaptığı dişleri kullananlar bile rahatça yiyebilirler!»

Buna karşılık dişçi de bekleme salonuna şöyle bir levha astı: «Burada yapılan dişler o kadar sağlam ve dayanıklıdır ki aşağıdaki lokantacının pişirdiği etleri dahi yemek mümkündür!»

KAYNANA UÇURUMU

Mareşal Foch, Kolorado dağlarındaki müthiş uçurumu seyre gitmişti. Yanında bulunan Amerikan albayı iyi Fransızca biliyordu. Mareşale dedi ki:

— Bu manzara karşısında söyleyeceğiniz büyük sözü bekliyorum. Sözünüz tarihe malolacaktır.

Mareşal korkunç uçuruma bir daha baktı ve şunu söyledi.

— Kaynanaların yuvarlanacağı ideal bir yer!

Yazısız Karikatür

«Fransız Karikatürü»

BİRLEŞMİŞ MİLLETLERE KATILAN KÖY!..

Pek çoğunuz Birleşmiş Milletler Kurulunu ciddiye almıyor ve onun da, merhum kardeşi Cemiyeti Akvam gibi, başarısızlıkla sona ereceğini zannediyoruz. Halbuki, bir hüsnüniyetin mahsulü olan bu kurul ağır ağır hedefine doğru ilerliyor.

Meselâ, bir Amerikalı Gair Devis var ki, bu adam Amerikan tebaasından çıkıp dünya vatandaşlığına girerek eşsiz bir hamle yaptı. Şimdi Birleşmiş Milletlerin sancağı himayesinde yaşıyor. Dünyanın her tarafında, onun izinde yürüyenlere rastlanıyor.

Gelen haberlere göre, Fransanın İspanya hududundaki ufak bir kasabanın idare kurulu verdiği bir kararla Birleşmiş Milletler vatandaşlığına girmişler ve 1100 kişilik bir nüfusu olan bu küçük köyü Dünya vatanından bir parça olarak ilân etmişler.

Truyya isimli bu kasabacığın belediye reisi, idare kurulunun ittifakla verdiği karardan sonra, makamının ve selâhiyyetlerinin sembolü olan, boynundaki Fransız renklerini taşıyan eşarpı yere atmış ve, «Artık ben dünya vatanından bir parçanın belediye reisiyim!» diye bağırmış.

Şimdi, idare kurulunun verdiği bir kararla Fransa devletinin hâkimiyetini reddeden bu küçük kasabaya karşı icra makamlarının reaksiyonu ne olacaktır?..

Kanaatimizce, memleketin turistik kaynaklarını üstadane işletmesini bilen Fransız zekâsı bundan en büyük bir ölçüde faydalanacak ve Birleşmiş Milletler Kuruluna ilk bağlanan bu köy sayesinde turistlerin dövizlerini cebe indirecektir!.

OLAĞAN REZALETLERDEN

Ankara — Haymananın Dikdere köyünde oturan Halid Ergin adında bir şahsın 13 yaşındaki kızına göz koyan aynı köyden on delikanlı kızı kaçırmak üzere evi bastıkları sırada etraftan görenler tarafından yakalanmışlardır.

HATIRA DEFTERİ

Doktor — (Hastabakıcıya) Son gelen hastanın vaziyetini soran dostu nerede?

— Kayboldu, efendim, amma hatıra defterimde kâfi malûmat var!

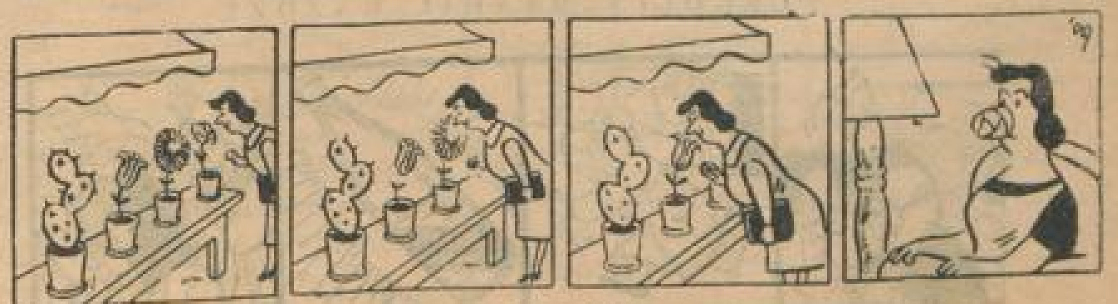

Yazısız hikâye

Kadınların Can Attığı Meslek!..

Davulun sesi uzaktan hoş gelir!.. Dünyada öyle işler vardır ki, ne olduğunu bilmeden gıpta eder, puntuna getiripte kapılanamadığımız için dövünür dururuz. Amma velâkin, meşhur meseldir, «içi beni yakar, dışı seni!..»

Seyahat düşkünü olupta yerinden kıpırdamağa üşenen bazı bayanların hayalinde yaşayan tek meslek olsa olsa, yolcu uçağı hoteşliğidir. Hâni, yolcuları karşılayan, sefer sırasında izahat veren, bir çok isteklerini yerine getiren üniformalı şip şirin kızlar yok mu? İşte, onların zenaati. Siz de, «elbet! diyeceksiniz, bundan daha tatlı, daha eğlenceli, daha güzel bir meslek olabilir mi? Oturduğun yerde, güm! Parise ineceksin; arkasından fırt! Londradasın; daha sonra, cup! Nevyorka inmişsin. Yapacağın işte ne?.. Gelenlere, hoş geldiniz! diyeceksin; içecek bir şey isteyenlere, karnı acıkanlara öteberi vereceksin; dünyayı dolaşıp tıkır tıkır para alacaksın!..»

Fakat, dediğimiz gibi, «davulun sesi uzaktan hoş gelir!..» Uçak hotesliği hiç te tenbel harcı bir meslek değildir. Dünyada belki de, bu biçare kızlar kadar yorulan, koşan ve üstelik canını dişine takmış bulunan insan yoktur.

Bakınız, bir Amerikalı hotes ne yapmış! Yeni öğrendiğimize göre, insan yürüyüşünü ölçen, taksimetre gibi bir âlet varmış.

Pan Amerikan uçaklarında çalışan bir hotes Parisle Nevyork arasındaki bir seferde bacağına podometro denilen bu âletten bir tane takmış. Parisin Burje meydadan kalkıpta, Nevyork'un La Guvardiya hava alanına ininceye kadar saat ne yazmış biliyor musunuz? Tam 24 kilometre!..

Ey bayanlar, içinizde hotesliğe heves edipte ayaklarına güvenen varsa, hodiri meydan!..

2. — *Aklınız hep aşkta mı?*
4 üncü sayfamızdaki gölgelerin izahı

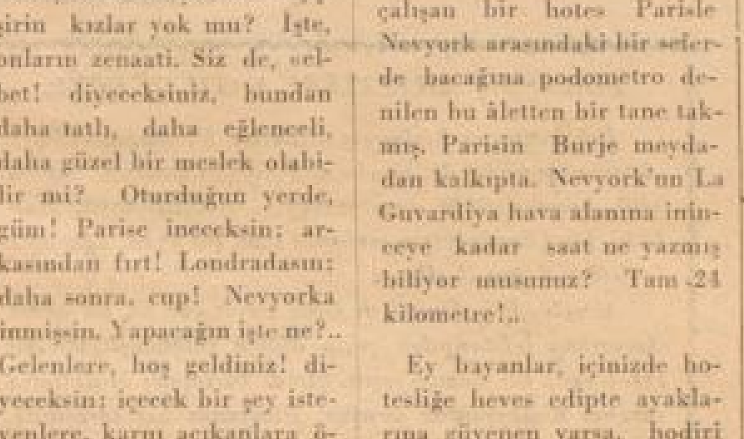

— Andre, Filip, Jorj, hepiniz birden sarılmayın; fena oluyorum!..

«Fransız Karikatürü»

URANİUM SATICILARI

Milâno — Milânodaki barlardan birinde bir müşteri diğer müşterilere 2,300 kilo «uranium 235» satmak teklifinde bulunmuş ve bu teklifle karşılaşanlar fırsatı kaçırmayarak satış için 50 milyon lirete mutabık kalmışlardır. Müşteriler bundan sonra satıcıya polise mensup olduklarını açıklayarak kendisini tevkif etmişlerdir.

Ele geçirilen uranium tahlil edilmek üzere derhal Milâno üniversitesi tecrübe atom araştırmaları enstitüsüne nakledilmiştir.

Polis makamlarile alâkası olan çevreler bu hâdise ile son zamanlarda Birleşik Amerikadaki gizli bir lâboratuvarda vukubulan büyük miktardaki uranium hırsızlığını birbirile alâkadar görmektedirler.

VOLTAİR'E:

— Tanrı ile aranız nasıl?, diye sorarlar. Voltaire:

— Selâmlaşıyoruz ama konuşmuyoruz der.

KURTULMANIN ÇARESİ

Kadın haklarının tanınması maksadiyle yapılan mücadeleler esnasında, kadın üyeden biri Loyd George'a:

— Eğer benim kocam olsaydınız, size zehir içirirdim deyince, Loyd George:

— Ben de o zehiri memnuniyetle içerdim madam; çünkü ancak bu suretle sizden kurtulmuş olurdum der.

ONDÖRT YAŞINDA BABA!

Genç Carl Harvey'e ondördüncü doğum yılı münasebetile, Birleşik Devletlerin her tarafından muhtelif hediyeler gönderilmiştir. Bunlar arasında bir çocuk arabasıyla, bir sandık süt hülâsası da bulunmaktadır.

Mişiganın Paw-Paw şehrinin harika çocuğu olan Harvey üç haftadır babadır ve Resmen evli bulunduğu karısı kendinden iki yaş büyüktür.

Sabursuzlanan Arabacı!..

Nevyork'ta «Pleyers Klüp» isimli bir cemiyet vardır; buraya ancak romancılar, şairler, sahne ve sinema artistleri, ressamlar, heykeltraşlar ve istisna kabilinde pek mühim şahsiyetler, üye olabilirler. Meselâ, bu sonuncular arasında, general Ayzenhover'i sayabiliriz.

Milyarderlerin bile girmek için can atıpta muvaffak olamadığı, bu klübün idare heyeti son zamanlarda aldığı bir kararla Çarlis Konolli isimli bir adama üyelik hakkı tanımış. Bu ismi duyunca şöyle bir duraklıyacak, hafızanızı yoklıyacaksınız. Güzel sanatlara meraklı iseniz ressam ve heykeltraşlar arasında, edebiyat hayranı iseniz romancı ve şairler içinde, beyaz perde düşkünü iseniz sinema artistleri meyanında arayacak ve tabiatile bulamıyacaksınız.

Sizi üzmeyelim ve bu zatın kim olduğunu söyliyelim; Çarlis Konolli «Pleyers Klüp»e bundan tam elli yıl önce garson olarak girmiş ve yüksele yükséle bugünkü mevkiine, şef garsonluk mertebesine ulaşmış.

Nevyork'un bu en kibar klübünün yeni üyesi basına verdiği bir demeçte elli yıllık hatıralarından bahsetmiş. Bunlardan bir tanesi pek hoş!..

Geçen harpten önce, milyoner bir ressam - bir ressamın milyoner olabilmesi insana bir az masal gibi geliyor ama, neyse - araba ile klübe gelmiş ve arabacıya beklemesini söylemiş. Herhalde, devir arabacılar için altın devri olacak ki, adam sabırsızlanmağa, sızlanmağa başlamış. Gelip milyoner ressama haber vermişler. Adam poker masasından kalkmadan, o anda, arabayı, atları satın almış ve arabacıyı da hizmetine alarak istediği kadar bekletmiş...

Bu hatıralar karşısında «O demler hep hayal oldu!..» demekten başka elden ne gelir?

PÜRGOLİN MÜSHİL GAZOZU

Hoş lezzet Kolay içim Kat'i netice

KOLEKSİYON YAPTIRACAKLARA

Gazetemizi ciltletmek isteyen muhterem okuyucularımızın bundan böyle doğrudan doğruya aşağıdaki adrese müracaat etmelerini rica eyleriz:

(VATAN) Mücellithanesi Aşır Efendi Caddesi (Postahane arkası) No: 7

HİKÂYE

Beyaz köşkün esrarı

— Azizim, dedi. Seni öyle bir yere götürüyorum ki, Beyaz köşkün dilberini görünce şaşıracaksın. Ohh.- diyerek geniş bir nefes aldım. Demekki bu gece de talihimizde güzel bir kadın vardı. Kısaca anlattı. Sevdiği bir arkadaşı bu gece Beyaz köşkün dilberiyle evleniyormuş.

Taksi Mecidiyeköyüne gelmişdi. Etrafı ağaçlarla süslenmiş beyaz bir köşkün kapısında durduk. Arkadaşım kendinden umulmayan bir çeviklikle oturduğu yerden fırlayarak Şoföre borcunu ödeyip köşkün kapısına koşdu. Tabii ben de arkasından. Zili basmasına meydan vermeden kolundan yakaladım.

— Yahu, bu kılıkla bu mu azzam köşke nasıl girerim ben? O, benim sözüme aldırmadan zili çaldı. Bu sırada kapıyı genç ve güzel bir hizmetçi kız açmıştı. Kapı mermerden geniş bir antreye açılıyordu. İçeri girdik. Şapkalarımızı portmantoya koyduktan sonra geniş ve oldukça uzun bir salona geçtik. Salonda hemen hemen kimseler yoktu. Yalnız ara sıra kulağımıza tatlı ve şakrak kadın kahkahaları geliyordu. Bu köşkün dilberini bir an evvel görebilmek arzusuyla çırpınıyordum. Böylece hizmetçi önde, biz arkada on beş yirmi basamaktan ibaret halılara bürünmüş merdivenleri çıktık. Merdiven başında bizi genç bir delikanlı karşıladı. Bu adam uzun boylu, kumral bir gençti. Büyüleyici yeşil gözleri vardı. Bu anda hayalimde genç kızı canlandırıyor, bu delikanlıya eş olabilmesi için muhakkak venüs kadar güzel olduğunu düşünüyordum. Bizi görünce delikanlı:

— Ooo... Galipciğim, nerede kaldın, şimdi ben de sana telefon edecektim dedi. Tanışmamız gayet samimî olmuştu. Mes'ut genç bizi kocaman bir salona götürdü. Bu salon sade ve zevkle döşenmişdi. Kiymetine paha biçilmez kanapeler, ortada güzel bir masa, üzerinde yine zarif bir örtü, ve bir vazo içersinde renk renk çiçekler ve salonun bir köşesinde de piyano vardı. Dâvetliler çok azdı. Hemen hemen dört beş erkekle beş altı kadından ibaretti. Fakat bunların hangisi evleniyordu, bu köşkün dilberi hangisiydi acaba?

Nikâh Memurları da gelmişdi. Neredeyse gelin de ortaya çıkacaktı. Oturduğum yerde duramıyordum, meraktan çatlayacakdım. Galiple de aramızda epey mesafe vardı Bir şey soramıyordum ona. Sıgaranın birini yakıyor, diğerini söndürüyordum. Böylelikle intizarımız yarım saat kadar sürdü. Nihayet salonun kapısında genç bir kız göründü. Bu kız acaba insan mıydı, yoksa gökten inme bir melek mi? Uzun kıvırcık kirpiklerinin çerçevelediği kalpleri titreten lâcivert gözleri, altın sarısı renginde omuzlarını kaplayan saçları, güldükçe çukurlaşan ve kendisini harikülâde güzelleştiren yanakları ve her haliyle insanı gaşyeden mezun bir vücudü vardı.

Arkadaşım ne kadar da doğru söylemişti. Görünce şaşıracaksın. Evet şaşırmamak elde mi?

Bu defa da damat görünürlerde yoktu. Genç kız güler yüzle hepimizi birden selâmlayarak piyanonun başına oturdu ve Bethoven'den hazin bir parça çalmağa başladı. Ben kendimden geçmiş bir halde bir taraftan güzel kızı seyrediyor, bir tarafdan da çaldığı muziği dinliyordum. Birden bire bir alkış tufaniyle silkindim. Başımı kapıya doğru çevirince ne göreyim damadın kolunda kırk beşlik bir kadın içeriye girmiyor mu? Aklımın bu an başımdan gittiğini sandım. Demek arkadaşım bana bunun için şaşıracaksın demişti. Meşhur bir darbımesel vardı. «Cami yıkılsa da mihrabı yerinde kalır» fakat bu öylesi de değil azizim, öylesi de değil. Boyalı saçlar, küçücük kıpışık mavi gözler, upuzun bir boy, elmacık kemikleri dışarıya uğramış gülünç makyajlı bir yüz. Nasıl anlatayım efendim tam mânasiyle acaip bir kadın.

Gelin güvey hepimizi selâmladıktan sonra masa başına oturdular. Nikâh memuru nikâhlarını kıydı. Âdet veçhiyle el sıkıldı Bu sırada bizim güzel kız yeni evlilerle öpüşmez mi? Bir şaşkınlık daha. Şerbetler içilip pastalar da yenilmişti. Artık akşam olmak üzere idi. Herkes bir tarafa dağılmağa başlamıştı. Biz de arkadaşımla bahçeye çıktık. Bu sırada ağaçlıklar arasında gözümüze iki gölge ilişti. Herhalde, bunlar gelin güvey olacaktı. Tatlı ve güzel bir kadın sesi kulağımızda çınlıyordu:

— Sevgilim benim. Bu geçe ne kadar mes'udum bilsen. Eğer annemle evlenmeğe razı olmasaydın bir birimizi tamamen kaybedecektik. Çünkü annem seni o kadar çok seviyor ki, benimle evlenmene kat'iyyen razı olmazdı.

— Haklısın canım, haklısın. Fakat görüyorsun ya senin için ne büyük fedakârlıklara katlanıyorum. Artık seni çılgınca sevdiğime inandın değil mi? diyordu.

Böylelikle beyaz köşkün esrarı çözülmüştü.

Pakize BAŞARAN

SAĞIRLARIN HAYRAN KALDIĞI ARTİSTLER

Bütün dünyanın sevgisini kazanmak her kula nasip olmaz. Meselâ, dilber, cana yakın bir sinema artistisiniz. Sakın, kâinatın size hayran olduğunu zannetmeyin! Sizden hoşlanmayan, yüzünüzü görmeğe tahammül edemiyen insanlar da bulunur. Yapılan tetkiklere göre, dünya sağırları, bilâistisna, bütün sevilen san'atkârlardan nefret ediyorlarmış. Bunun da sebebi, sesli film çıktığındanberi yazının kaldırılması ve kulağı duymayanların bundan bir şey anlamamaları imiş.

Yalnız, İngiltere Sağırlar Birliği ittifakla verdiği bir kararla, Lavrens Olivier'i ve Margaret Lohart'u dünyanın en kudretli sanatkârı olarak ilân etmiş. Bunun da sebep, bu iki artistin çok fasih konuşması ve dudak kıpırdayışından ne söylediklerinin anlaşılması imiş!..

TIRNAK CİLÂSI ORUCU BOZUYORMUŞ!

Kahire Elhazar üniversitesi profesörlerinden ilâhiyat doktoru Şeyh Saltuk, Mısırın şık kadınlarını endişeye düşüren bir mesele ortaya atmıştır. Kur'anı Kerime dayanarak, Şeyh Saltut, tırnakları cilâlı kadınların tutacağı orucun makbul olmıyacağını ileri sürmüş; ve bunu gayet mantıki bir şekilde ispat etmiştir.: Aptest alınırken tırnak cilâsı çıkmadığı için, tam mânasıyla temizlik yapılmıyor demektir. Bu da olmayınca namaz kılmak, oruç tutmak caiz olamaz.

Bundan böyle tırnakları cilâlı kimselerin tutacağı oruç makbul addedilmeyecektir.

Polis - Ne dersiniz üstünü arıyalım mı?

«Amerikan karikatürü»

KÜÇÜK BİR YANLIŞLIK

Londranın meşhur doktorlarından (...) hastalarından birine bir kutu hap, bir dostuna da altı tavuk göndermişti.

Maalesef yanlışlıkla tavuklar ve reçete hastaya, haplar arkadaşına gitti.

Tavukları alan hasta reçetede şunları okudu: «Yarım saatte bir ikişer tane yutulacaktır.»

DEVLET ADAMLARININ AKLÎ MUVAZENESİ

Avusturyanın Kravenkirşen şehrinde bir ruhiyat kongresi toplanmış. Buna iştirak eden delegelerden dünyaca tanınmış profesör Otto Kanders verdiği bir önergede, milletleri idare eden devlet adamlarının ruhi ve aklî muvazeden geçirilmesini istiyormuş.

Bu fikir bize hiç te mantıksız ve gülünç gelmedi. Dünya kurulalıberi, devlet idaresi ellerine bırakılmış mecnunlara, kaçıklara, sapıklara az mı rastlanmıştır. Sarhoş Selimleri, Deli İbrahimleri, Mecnun Mustafaları bir yana bırakalım da yeni tarihe şöyle bir göz gezdirelim. Karşılaşacağımız vak'alar az korkunç mudur?..

Ruhiyatçıların, akliyecilerin eline geçmemesi, insanlık için büyük bir felâket kaynağı olmuş olan Hitler, böyle bir talebi muayeneden geçmiş olsa dii, lâyık olduğu yere tıkılır, bugün, yıkık, harap, perişan olan Almanyanın ve Avrupanın manzarası da bam başka olurdu.

Bir zamanlar, büyük bir meydan muharebesi kazanarak en şerefli bir mevkie, Mareşallığa yükselmiş olan bir Peten, ruhi ve akli bir muayeneye tâbi tutulmuş olaydı, bunadığı, ateh getirdiği anlaşılır, temiz isminin lekelenmesi, vatanına ihanet etmesi önlenmiş olurdu.

Profesör Otto Kanders yerden göğe kadar haklıdır. Mes'ul idare makamlarında bulunanların aklî muvazenelerini kaybetmeleri çok feci neticeler doğurabilir.

Daha geçenlerde, dünya büyük bir tehlike atlatmıştı. Birleşik Amerikanın en mühim bir mevkii olan ve kara, Deniz, Hava nezaretlerinin kontrolü altında bulunduran Millî Savunma Bakanlığının başındaki zat, yâni Ceymis Fonestal son aylarında tam bir deli imiş... Beşeriyetin büyük şansı varmış ki, bir buhran sırasında, bakanın kaçırmış olduğu anlaşılmış ve kendisine işten el çektirilmişti. Bu anlaşılmamış olaydı, dünyanın hali nice olurdu?.. Az sonra, yattığı hastanenin on altıncı katından kendini aşağı atan Ceymis Fonestal hayatına son vermiş ve göklere yerleştirilecek suni peykler gibi deli saçmalarıyla tarihe intikal etmiştir.

Profesör Kanders haklıdır. ebedi sulhü sağlamak için, devlet adamlarını sık sık muayeneye tâbi tutmak gerekir!..

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir.

AYDEDE

SIYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6	Lira
»	Memleket dışı	11	»
1 Senelik	Memleket içi	11	»
»	Memleket dışı	21	»

Yersiz iddialar...

Dünyada akıllı insanlardan ziyade bir kaç tahtası eksik olanlar ekseriyette olsa gerek. Her gün, her yerde, bu sivri akıllıların yedikleri naneler, işledikleri herzelerle karşılaşır, «fesüphanallah!» demekten hâlölu ruz.

Şimdiye kadar girişilmiş olan bu saçma iddialardan bir kaçını anlatırsak hakkımızı takdir edersiniz.

Geçenlerde, yarı belinden aşağısı olmayan, 56 yaşında bir adam, kesik bacaklarının üzerinde sürünerek, bütün Fransayı ve İsviçreyi dolaşacağını iddia etmiş. Şimdilik 1500 kilometre katetmiş

Fakat, bu adam münasibetsizlikte tek değilmiş: yarı bellerinden aşağısı olmayan iki İngiliz iddiacılıkta büsbütün azıtmışlar ve Manş denizini yüzerek geçeceklerinde israr etmişler.

Bunlardan birincisi suya dalmış ve 12 kilometre yüzdükten sonra pesetmiş.

Fakat, ikinci bacaksız — bu tâbiri bu münasebetsizlere yaraşır mı, yaraşmaz mı, orasını Allah bilir! — daha baskın çıkmış: İngiltereyi Fransadan ayıran bu denizi, ağzında tuttuğu bir kaşığın içindeki golf topu ile geçmeğe kalkışmış.

Dalgaların şiddetile yüzmekten vazgeçtiği sırada, top kaşığın içinde duruyormuş.

1910 yılında bir Macar mühendisi dünyadaki bütün demiryollarını yaya olarak katetmeğe ahdetmiş. Şimdiye kadar 173000 kilometre yol katetmiş, 56 memleketin topraklarından geçmiş ve tam 14 dil öğrenmiş. Tanrının, «Yürü ya kulum!» dediği bu adam, halen Güney Amerikada bulunmakta imiş.

Bu mânasız, yersiz, faydasız bahislere girenleri tımarhaneye sokmaktan ve odunluğu üzerlerine yıkmaktan doğru bir hareket olabilir mi?

Hani hikâye meşhurdur: herifin biri Sultan Mahmudun huzuruna çıkmış ve marifet göstermeğe başlamış. Yere diktiği bir iğneyı iki metre mesafeden iplik geçirerek herkesi hayretler içinde bırakmış.

Atılan ipliklerin iğne deliğinden geçmesine şaşıp kalan Sultan Mahmut sormuş:

— Bu işi ne kadarda öğrendin?

— DOSTLAR —

Rusya Çarı Alexandr I in taç giyme merasimine dair Talleyrand Napoleon'a demiş ki:

— Çarın önünde büyük babasının katilleri, yanında babasının katilleri ve arkasında da kendi katilleri yürüyorlardı.

Marifet sahibi adam etek öpmüş.

— Tam kırk yılda Şevketlim!.. diye cevap vermiş,

Hünkâr hazinedarına dönerek,

— Bu adama, demiş, 40 altın ver!.. Sonrada 40 sopa vurulsun!..

Bu emir, hazır bulunanların hepsini şaşırtmış; padişah izah etmek lüzumunu duymuş:

— 40 altını hünerinin karşılığı veriyorum... Sopaları ise, ömrünün 40 yılını böyle boş bir ise harcadığı için attırıyorum!..

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465 Adet para ikramiyesi.
3000
1500
1000 Liralık büyük ikramiyeler.
200,000 Liralık GARANTİ APARTIMANININ 2 dairesi
2 Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2 Lüks otomobil.
396 adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100 Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13 Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz.
Her 100 Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.
Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflariyle diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

HANIMELİ

Türkiyenin en güzel kadın gazetesidir, her kadının mutlaka her zaman alması şarttır.

T. C.
ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını
300.000 liraya
yükseltmiştir.

4 Çekilişin her birinde
25.000
10.000.
5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER:

28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

T. Ticaret Bankası A. S.

TESİS TARİHİ: 914

SERMAYESİ 4.400.000 T.L.

HER TÜRLÜ BANKA MUAMELELERİNİ

En Müsait Şartlarla Yapar.

KÜÇÜK TASARRUF HESAPLARI

İçin Zengin Para İkramiyeleri Verir

İstanbul Şubesi — Bahçekapı	Tel.: 24477
Osmanbey Ajansı — Osmanbey	Tel.: 80481
Lâleli Ajansı — Lâleli	Tel.: 25689

MESLEĞİ NE İMİŞ?

Kilisede ihtiyar bir adam diz çökmüş huşu ile dua ediyordu. Onun bu halinden gayet mütehassis olan papaz:

— Duanız ne olursa olsun kardeşim Cenabı Hak muhakkak kabul edecektir. dedi...

— Ben de onu arzu ediyorum papaz efendi. Ailemi geçindirmek için Tanrıdan iş istedim.

— Bu dileğiniz sizi yükseltecektir: mesleğiniz nedir?

— Mezar kazıcılığı!..

LOKANTADA

Müşteri garsona çıkıştı:

— Bu balık geçen haftaki kadar taze değil.

— Nasıl olur bayım? Bu da aynı balığın kuyruk tarafı...

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden:
M. Nevzat YİĞİT

İdare yeri: Cağaloğlu Türbedar Sokak No: 18 İstanbul

Dizildiği ve Basıldığı yer:
Dr. Nuri AKÇA Matbaası